

SÜRÜ YÖNETİMİ VE KAYIT TUTMA

Bir süt sığırcılığı işletmesinin amacı mümkün olduğu kadar az girdi kullanarak daha fazla üretim ve kar sağlamaktır. Amaç kazançlı ve sağlıklı, ortalama ömrü uzun bir sürü yaratmaktır. Bu amaca hizmet edecek uygulamalar sürü yönetimi olarak nitelendirilir. Sürünün idaresinde, yavrunun doğumundan başlayıp, dana, düve ve inek oluncaya kadar ki aşamalarda yapılması gerektiği konusu üzerinde durulacaktır.

DOĞUM:

İneklerde gebelik normal olarak 270-280 gün sürer. Doğum, 3-5 gün erken veya geç olabilir. Doğum tarihi yaklaşan inek, işletme şartları elverişli ise ayrı bir doğum bölmesine alınmalıdır. Eğer bu sağlanamıyorsa, hayvanın bulunduğu bölme temizlenir. Altına temiz ve bol altlık serilir. Doğum bölmesi, en az 3.5-3.5 metre ölçülerinde ineğin rahat edebileceği, bol altlıklı bir yer olmalıdır. Doğum bölmesi ne kadar büyük olursa, inek o kadar rahat eder ve kendiliğinden doğum yapma şansı artar. Doğum bölgesinde biriken gübre ve ıslanan altlık sık sık değiştirilmeli, doğum bölgesinin kuru ve temiz olmasına dikkat edilmelidir. Her doğumdan sonra bölme dezenfekte edilmelidir.

Gebeliğin sonlarına doğru meme büyümeye ve şişmeye başlar. Doğuma birkaç gün kala sağrı kaslarında gevşeme olur ve sağrı kasları çöker. Doğuma müdahale için acele edilmemelidir. İlk defa doğum yapacak düveler 2-4 saat sancı ve ıkınma 1-2 saatte yavrunun gelmesi için, inekler 1-3 saat sancı ve ıkınma, 1 saat civarında yavrunun gelmesi için vakit sarf edebilirler. İneklerde normal doğum olma ihtimali yüksek, güç doğum olma ihtimali düşüktür.

Doğum döl yolundan içi su dolu bir kesenin görülmesi ile başlar. Buzağı çok büyükse, doğum kanalı açılmamış ya da yeterince kaygan değilse, buzağı anormal pozisyonda geliyorsa, inekte süt humması başlangıcı varsa ve sancılar yeterli değilse doğum güç olabilir. Bu gibi durumlarda Veteriner Hekim çağırılması uygun olur.

Doğumdan sonraki 1-2 saat içinde yavru zarlari dediğimiz eşi düşer. Doğumdan sonra en geç 24 saat içerisinde yavru zarlari düşürmeyen hayvanlara Veteriner Hekim tarafından müdahale edilerek yavru zarlari alınmalıdır. Yavru zarlari alınmadığı takdirde hayvanda önce iştahsızlık başlar, sonra geçen zaman içinde çürüyen yavru zarlari'nin emilmesi sonucu zehirlenme belirtileri görülür. Ve bu durum hayvanın ölümüne kadar gidebilir. Doğum yapan inekler kilo kaybederler. Bu kayıp laktasyon başından itibaren 30 gün içinde mutlaka durmalıdır.

Ayşe ÇETİN
Tarım Danışmanı

Hacı ŞAHİNOK
Tarım Danışmanı